# Plavčík/plavčice (kód: 74-008-H)

**Autorizující orgán:** Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
**Skupina oborů:** Tělesná kultura, tělovýchova a sport (kód: 74)
**Týká se povolání:** Plavčík
**Kvalifikační úroveň NSK - EQF:** 3

## Odborná způsobilost

| Název | Úroveň |
|---|---|
| Záchrana tonoucího | 3 |
| Poskytování předlékařské první pomoci pro potřeby plavčíků | 4 |
| Zajišťování prevence, bezpečnosti a ochrany zdraví klientů zařízení | 3 |
| Vykonávání dohledu nad provozem umělých a přírodních bazénů, koupališť a aquaparků | 3 |
| Kontrola provozu a úklid zařízení pro potřeby plavčíků | 3 |

## Platnost standardu

Standard je platný od: 21.10.2022

## Kritéria a způsoby hodnocení

### Záchrana tonoucího

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Uplavat 200 m jedním zvoleným plaveckým způsobem do limitu 4 minuty 15 s (limity pro věkové kategorie se upravují dle tabulky viz Pokyny pro realizaci zkoušky) | Praktické předvedení |
| b) Předvést zvládnutí speciální plavecké průpravy pro záchranu tonoucích | Praktické předvedení |
| c) Předvést zvládnutí vybraných částí osobního zásahu | Praktické předvedení |
| d) Předvést modelovou akci záchrany tonoucího na 50 m do časového limitu 1 min 40 s (limity pro věkové kategorie se upravují dle tabulky viz Pokyny k realizaci zkoušky) | Praktické předvedení |
| e) Předvést ovládání vybrané záchranné házecí pomůcky na cíl a vybrané záchranné pomůcky používané při osobním zásahu včetně modifikované resuscitace | Praktické předvedení |
| f) Uplavat se základní potápěčskou výstrojí (maska, ploutve, dýchací trubice) 100 m (4x podplavat dvoumetrové pásmo uprostřed bazénu) do časového limitu 1 min a 40 s (limity pro věkové kategorie se upravují dle tabulky viz Pokyny k realizaci zkoušky) | Praktické předvedení |
| g) Uplavat na nádech bez základní potápěčské výstroje 25 m pod vodou bez startovního skoku s vylovením potopeného předmětu na konci úseku z hloubky 1,60 – 3 m | Praktické předvedení |
| h) Uvázat 3 druhy uzlů (ambulanční spojka, lodní smyčka a dvojitá osmička) a předvést jejich využití při záchraně lidského života | Praktické předvedení |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

### Poskytování předlékařské první pomoci pro potřeby plavčíků

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Popsat a předvést postup poskytování první pomoci při úrazu (ošetření ran, zástava krvácení, šokový stav, mozkolebeční poranění, poranění hrudníku, tepelná poranění, poranění pohybového aparátu, alergie) | Praktické předvedení a ústní ověření |
| b) Předvést 2 stabilizační polohy při podezření na poranění páteře – dlaha hlavy pažemi, záhlaví brada | Praktické předvedení |
| c) Vysvětlit a předvést postup poskytování první pomoci při náhlé poruše zdraví (bezvědomí, dušení, oběhová zástava, křeče, bolest, kolaps, alergie) u dospělých a dětí | Praktické předvedení a ústní ověření |
| d) Vysvětlit výběr pomůcek pro poskytování první pomoci a předvést jejich použití (lékárnička přenosná, resuscitační masky, krční límce, dlahy, páteřní deska, nosítka) | Praktické předvedení a ústní ověření |
| e) Předvést kardiopulmonální resuscitaci i s využitím zkušebního automatizovaného externího defibrilátoru | Praktické předvedení |
| f) Vysvětlit zásady ochrany proti přenosu a šíření infekce a předvést použití osobních ochranných pomůcek | Praktické předvedení a ústní ověření |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

## Zajišťování prevence, bezpečnosti a ochrany zdraví klientů zařízení

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Orientovat se v legislativě ČR v oblasti provozování umělých a přírodních bazénů, koupališť a aquaparků | Písemné ověření |
| b) Uvést zásady prevence na umělých a přírodních bazénech a koupalištích a aquaparcích. | Písemné ověření |
| c) Vyjmenovat specifika a rizika pobytu a pohybu ve stojaté a tekoucí vodě | Písemné ověření |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

## Vykonávání dohledu nad provozem umělých a přírodních bazénů, koupališť a aquaparků

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Uvést možné systémy střežení, rozmístění stanovišť a střídání plavčíků | Písemné a ústní ověření |
| b) Uvést a charakterizovat jak rozpoznat tonoucího | Písemné a ústní ověření |
| c) Charakterizovat dohled nad speciálními zařízeními – atrakcemi | Ústní ověření |
| d) Uvést a charakterizovat možná nebezpečí na umělých a přírodních bazénech, koupalištích a aquaparcích | Písemné a ústní ověření |
| e) Charakterizovat možný plán pro nebezpečí | Ústní ověření |
| f) Zhodnotit modelovou krizovou situaci a charakterizovat možné druhy záchranných akcí jednotlivce a týmů | Praktické předvedení a ústní ověření |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

## Kontrola provozu a úklid zařízení pro potřeby plavčíků

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Popsat a charakterizovat kontrolu zařízení provozu umělých a přírodních bazénů, koupališť a aquaparků před zahájením denního provozu | Písemné a ústní ověření |
| b) Popsat a vysvětlit způsoby úklidu a dezinfekce zařízení a záchranných a plaveckých pomůcek, včetně popisu základních ochranných pomůcek pro tuto činnost | Písemné a ústní ověření |

**Je třeba splnit obě kritéria.**

## Organizační a metodické pokyny

### Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.
Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, je oprávněna předčasně ukončit zkoušku, pokud vyhodnotí, že v důsledku činnosti uchazeče bezprostředně došlo k ohrožení nebo bezprostředně hrozí nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku či životního prostředí. Zdůvodnění předčasného ukončení zkoušky uvede autorizovaná osoba do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Uchazeč může ukončit zkoušku kdykoliv v jejím průběhu, a to na vlastní žádost.

Zdravotní způsobilost pro vykonávání pracovních činností této profesní kvalifikace je vyžadována a prokazuje se lékařským potvrzením (odkaz na povolání v NSP - https://nsp.cz/jednotka-prace/plavcik#zdravotni-zpusobilost).
Ověřování musí být spojeno s činnostmi, které bude uchazeč vykonávat. Zkouška se skládá ze dvou časově i prostorově oddělených částí, praktické a teoretické.
Při ověřování obou částí, praktické i teoretické, musí být zajištěna rovnost podmínek pro všechny zkoušené a bezpečnost provádění všech ověřovaných úkonů.

Ke zkoušce si každý uchazeč přinese vlastní základní potápěčskou výstroj (maska, ploutve, dýchací trubice).
Bližší pokyny k realizaci zkoušky:
Kompetence Záchrana tonoucího

- všechna kritéria kompetence se prokazují v plaveckém bazéně

Kompetence Záchrana tonoucího, kritérium a/

- uchazeč uplave 200 m jedním zvoleným plaveckým způsobem do časového limitu:

| věková kategorie | čas. limit |
|---|---|
| do 30 let | 4 min 15 s |
| nad 30 let | + 6 s |
| nad 40 let | + 9 s |
| nad 50 let | + 12 s |
| nad 60 let | + 15 s |

Kompetence Záchrana tonoucího, kritérium b/

- autorizovaná osoba vybere 3 prvky ze speciální plavecké průpravy z možných: sebezáchranné vznášení, šlapání vody, plavání na boku, záchranářský znak, potápění a plavání pod vodou na nádech, včetně způsobů zanoření z hladiny a fyzikálních a fyziologických poznámek k tématu, pády a skoky do vody, plavání ve ztížených podmínkách, způsoby dopomoci unavenému plavci

Kompetence Záchrana tonoucího, kritérium c/

- autorizovaná osoba vybere 3 způsoby osobního zásahu a u všech uchazeč předvede 2 techniky
- části osobního zásahu: techniky tažení tonoucího na znaku a techniky tažení tonoucího na boku (celková vzdálenost tažení 100 m, techniky může uchazeč střídat), techniky přiblížení se k tonoucímu, uchopení a narovnání tonoucího, techniky obrany záchranáře, techniky vynášení tonoucího z bazénu

Kompetence Záchrana tonoucího, kritérium d/

- model je umístěn na hranici 25 m (na 25 m bazénu max. 2 m od stěny), v nejhlubší části bazénu
- uchazeč startuje kročným způsobem vstupu do vody a plave zvoleným plaveckým způsobem s hlavou stále nad vodou
- předvést modelovou akci záchrany tonoucího na 50 m do časového limitu:

| věková kategorie | čas. limit |
|---|---|

| | |
|---|---|
| do 30 let | 1 min 40 s |
| nad 30 let | + 6 s |
| nad 40 let | + 9 s |
| nad 50 let | + 12 s |
| nad 60 let | + 15 s |

Kompetence Záchrana tonoucího, kritérium e/
- uchazeč předvede ovládání 1 házecí pomůcky a 1 pomůcky využívané při osobním zásahu včetně modifikované resuscitace
- cíl je vzdálen 7 m

Kompetence Záchrana tonoucího, kritérium f/
- základní potápěčská výstroj: maska, šnorchl, ploutve
- uchazeč uplave 100 m s podplaváváním 4 dvoumetrových pásem, které simulují překážku, aniž by se vynořil v tomto vymezeném pásmu
- vždy uprostřed bazénu – podplavává dvoumetrovou překážku
- uchazeč uplave s maskou, dýchací trubicí a ploutvemi 100 m se zanořováním do časového limitu:

| věková kategorie | čas. limit |
|---|---|
| do 30 let | 1 min 40 s |
| nad 30 let | + 3 s |
| nad 40 let | + 6 s |
| nad 50 let | + 9 s |
| nad 60 let | + 12 s |

Kompetence Záchrana tonoucího, kritérium g/
- potopeným předmětem rozumíme hokejový puk
- uchazeč musí plavat celou vzdálenost pod vodou bez vynoření

Kompetence Poskytování předlékařské první pomoci pro potřeby plavčíků, kritérium a/
- postup poskytování předlékařské první pomoci zahrnuje: posouzení situace, vyšetření postiženého, přivolání odborné pomoci, zajištění dohledu a záznam informací
- některá ošetření je možné odzkoušet na jedné modelové souhrnné akci, která zahrnuje i kritéria hodnocení kompetence Záchrany tonoucího

Kompetence Poskytování předlékařské první pomoci pro potřeby plavčíků, kritérium f/
- desinfekce, likvidace biologického odpadu

Kompetence Zajišťování prevence, bezpečnosti a ochrany zdraví klientů zařízení, kritérium b/
- do oblasti prevence patří: návštěvní řád, plán pro normální provoz, vědomí nebezpečí, prezentace a kontrola pravidel zařízení

Kompetence Kontrola provozu a úklid zařízení pro potřeby plavčíků, kritérium a/
- autorizovaná osoba vybere minimálně 2 součásti vodního zařízení k tomu, aby uchazeč popsal způsob kontroly tohoto zařízení před zahájením denního provozu

Písemná forma ověření bude realizována formou testu s výběrem odpovědí.

Pravidla pro aplikaci písemných testů jako způsobu ověřování:
Soubor otázek pro testy stanovuje autorizovaná osoba podle požadavků hodnoticího standardu. Musí splňovat následující pravidla:
A. Testy pro jednotlivé uchazeče musí být generovány z dostatečně velkého souboru otázek, aby bylo umožněno řádově několik desítek různě sestavených testů.
B. Při každé zkoušce musí být ověřeny všechny kompetence kvalifikačního standardu. To znamená, že v případě, kdy se některé kompetence nebo kritéria ověřují pomocí testů, musí být splněné následující dvě podmínky:

B1. Pro celkový soubor otázek, z něhož se generují jednotlivé testy:
Pro každé kritérium existuje několik otázek.
B2. Pro jednotlivé vygenerované testy:
Každý uchazeč má ve svém testu pro každé kritérium (u něhož je test způsobem ověření a v návaznosti na pokyn o tom, která kritéria je třeba u zkoušky splnit) alespoň jednu otázku.
B3. Pro úspěšné splnění požadavků testu:
Za úspěšné splnění testu se považuje 80 % správně zodpovězených otázek s tím, že pro každé kritérium musí být správně zodpovězeno alespoň 80 % otázek.

Týká se kompetencí:

Zajišťování prevence, bezpečnosti a ochrany zdraví klientů zařízení
Vykonávání dohledu nad provozem umělých a přírodních bazénů, koupališť a aquaparků
Kontrola provozu a úklid zařízení pro potřeby plavčíků

## Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

## Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před zkušební komisí složenou ze 2 členů, kteří jsou autorizovanými fyzickými osobami s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci nebo autorizovanými zástupci autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

## Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vzdělání z oblasti zdravotnictví nebo příprava pracovníků integrovaného záchranného systému ČR a minimálně 5 let odborné praxe v oblasti vodní záchrany, včetně komplexní odborné přípravy pro získání osvědčení o PK 74-008-H Plavčík/plavčice nebo PK 74-007-H Mistr/mistrová plavčí (případně kvalifikace Záchranář III. VZS ČČK nebo Záchranář II. VZS ČČK) v minimálním rozsahu 200 hodin (nutno doložit seznamem akcí s uvedením názvu, detailního obsahu, hodinové dotace a doplnit potvrzením pořadatele). Musí být držitelem profesní kvalifikace 74-007-H Mistr/mistrová plavčí, nebo kvalifikace Záchranář II. VZS ČČK, nebo osvědčení o rekvalifikaci z MŠMT akreditovaného kurzu Mistr plavčí v minimálním rozsahu 150 hodin, případně živnostenského oprávnění pro předmět podnikání Vodní záchranářská služba.
- Vyšší odborné vzdělání v oboru vzdělání z oblasti tělesná výchova a sport nebo zdravotnictví nebo příprava pracovníků integrovaného záchranného systému ČR a minimálně 5 let odborné praxe v oblasti vodní záchrany, včetně komplexní odborné přípravy pro získání osvědčení o PK 74-008-H Plavčík/plavčice nebo PK 74-007-H Mistr/mistrová plavčí (případně kvalifikace Záchranář III. VZS ČČK nebo Záchranář II. VZS ČČK) v minimálním rozsahu 200 hodin (nutno doložit seznamem akcí s uvedením názvu, detailního obsahu, hodinové dotace a doplnit potvrzením pořadatele). Musí být držitelem profesní kvalifikace 74-007-H Mistr/mistrová plavčí, nebo kvalifikace Záchranář II. VZS ČČK, nebo osvědčení o rekvalifikaci z MŠMT akreditovaného kurzu Mistr plavčí v minimálním rozsahu 150 hodin, případně živnostenského oprávnění pro předmět podnikání Vodní záchranářská služba.
- Vysokoškolské vzdělání v oboru vzdělání z oblasti tělesná výchova a sport nebo příprava pracovníků integrovaného záchranného systému ČR nebo lékařství (s dosaženou specializovanou způsobilostí) nebo v nelékařském zdravotnickém oboru vzdělání a minimálně 5 let odborné praxe v oblasti vodní záchrany, včetně komplexní odborné přípravy pro získání osvědčení o PK 74-008-H Plavčík/plavčice nebo PK 74-007-H Mistr/mistrová plavčí (případně kvalifikace Záchranář III. VZS ČČK nebo Záchranář II. VZS ČČK) v minimálním rozsahu 200 hodin (nutno doložit seznamem akcí s uvedením názvu, detailního obsahu, hodinové dotace a doplnit potvrzením pořadatele). Musí být držitelem profesní kvalifikace 74-007-H Mistr/mistrová plavčí, nebo kvalifikace Záchranář II. VZS ČČK, nebo osvědčení o rekvalifikaci z MŠMT akreditovaného kurzu Mistr plavčí v minimálním rozsahu 150 hodin, případně živnostenského oprávnění pro předmět podnikání Vodní záchranářská služba.
- Střední vzdělání s maturitní zkouškou a minimálně 5 let odborné praxe v oblasti vodní záchrany, včetně komplexní odborné přípravy pro získání osvědčení o PK 74-008-H Plavčík/plavčice nebo PK 74-007-H Mistr/mistrová plavčí (případně kvalifikace Záchranář III. VZS ČČK nebo Záchranář II. VZS ČČK) v minimálním rozsahu 200 hodin (nutno doložit seznamem akcí s uvedením názvu, detailního obsahu, hodinové dotace a doplnit potvrzením pořadatele). Musí být držitelem profesní kvalifikace 74-007-H Mistr/mistrová plavčí, nebo kvalifikace Záchranář II. VZS ČČK, nebo osvědčení o rekvalifikaci z MŠMT akreditovaného kurzu Mistr plavčí v minimálním rozsahu 150 hodin, případně živnostenského oprávnění pro předmět podnikání Vodní záchranářská služba. Musí být držitelem platné certifikace Lektor první pomoci v rámci systému ČRR (České resuscitační rady) nebo ERC (European resuscitation council), nebo absolventem MZd akreditovaného kurzu Řidič vozidla ZZS, nebo držitelem certifikace Instruktor první pomoci ČČK (případně VZS ČČK), udělené od roku 2015, s periodickým doškolením v návaznosti na aktualizaci ERC Guidelines..

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti v souladu s hodnoticím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu této profesní kvalifikace autorizujícím orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na internetových stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, www.msmt.cz.

## Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

- plavecký bazén (minimální délka 25 m, minimální hloubka 1,60)
- vhodná místnost pro ústní a písemné ověření se základním vybavením učebny (notebook, dataprojektor, 1 přenosná tabule)
- 4 x plavecká dráha = vhodné překážky pro disciplínu 100 m se základní výstrojí
- záchranné pomůcky (záchranná tyč, 2 házecí pomůcky – podkova, míč, 2 pomůcky využívané při osobním zásahu ve vodě – záchranný pás a záchranná bój)
- model pro záchranu tonoucích (jedná se o plastové torzo, napuštěné vodou a potopené na dně)
- 1 sada lanové techniky (lano 25 m a 4 prusíkové smyčky)
- resuscitační model pro nácvik kardiopulmonální resuscitace s pohyblivou čelistí
- resuscitační model dítěte pro nácvik kardiopulmonální resuscitace s pohyblivou čelistí
- resuscitační masky několika typů
- samorozpínací resuscitační vak pro dospělé a děti
- sada ústních vzduchovodů
- automatizovaný externí defibrilátor (AED) trainer pro dospělé a děti (nebo simulátor AED)
- sada krčních límců a univerzální krční límec
- standardizovaná páteřní deska
- lékárnička vybavená podle TNV 94 0920-1
- stopky

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

## Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 10 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

## Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přestávky a na přípravu) je 3 až 5 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Doba trvání písemné zkoušky jednoho uchazeče formou testu je 45 minut. Zkouška může být rozložena do více dnů.

## Autoři standardu

### Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro osobní služby, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:
Asociace bazénů a saun ČR (ABAS ČR)
Vodní záchranná služba Českého červeného kříže (VZS ČČK)
Fakulta tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy v Praze (UK, FTVS)
Služby města Jihlava
Zbyněk Kovářů (OSVČ)
Jaromír Laštovka (OSVČ)